

Warden

LØRDAG 1. april 2023

Nr 78 148. årgang

LØSSALG 45 KRONER

Stort utvalg av

Vegg-til-vegg tepper

FARGERIKE *Christoffersens*

Skien 415 34 701 • Porsgrunn 415 34 707

KRAV TIL HUNDEEIERE

Avslører ulovlig avføring

Hundeeiere som lar være å plukke opp lorten etter sin firbeinte venn, vil få et ubehagelig brev i postkassa med ny og strengere hundelov.

Nyheter 10-11 >

Nedslående beskjed om riksvei 36

Nyheter 4-5 >

RAPPORT SÅR TVIL OM VIDERE DRIFT

Blodrøde kvartals-tall for Recreate

Nyheter 8 >

VIDERE I THE VOICE

– Det blir veldig spennende

Kultur og folkeliv 43 >

DIREKTORATET: – Ingen kvalitetssikret forskning setter stråling i sammenheng med fysiske symptomer

Redd stråling: Tok barna ut av skolen

> Foreldrene Julie Foss og Sondre Schjøth fra Skien har tatt barna ut av skolen fordi de mener de blir dårlige av stråling. Nå har de hjemmeskole.

Helg 30-32 >

FOTO: FREDRIK PEDERSEN

Mener barna blir syke Nå har de hjemmesko

Skienfamilien har tatt et utradisjonelt valg, i håp om en bedre hverdag for barna.

Foreldrene Julie Foss og Sondre Schjøth har tatt de to sønnene på 9 og 11 år ut av barneskolen i Skien. De mener barna blir dårlige av stråling på skolen.

– Vi er på uke fem nå, og disse ukene har gått veldig fort. Vi brukte litt tid på innkjøringen, men her om dagen sa eldstemann «nå er du så streng at det minner om skolen, mamma.»

– Ofrer mye

Julie Foss ler hjertelig. Hun er utdannet lærer og har jobbet flere år i skolen. Nå underviser hun sine egne barn hjemme i det røde huset på Bakkestranda.

Skoledagen starter klokken 09.00 - en halvtime etter at det har ringt inn i skolegården en drøy kilometer unna.

– Det er vårt privilegium at vi kan starte dagen litt senere. Lærertettheten er mye høyere her i huset enn på skolen, og vi trenger ikke like mange timer til undervisning hver dag, sier Foss.

Hun er selvstendig næringsdrivende og har derfor anledning til å undervise barna hjemme.

– Jeg jobber senere på dagen og har satt noe på vent. Jeg ofrer mye for dette prosjektet, som er mye viktigere enn jobb. Sondre er innom og hjelper til når han har tid, sier Foss.

Sosiale etter skoletid

Hjemmeundervisning betyr høyere lærertetthet, men mindre sosialt liv for barna på dagtid. Mens klassekameratene leker og er sammen i friminuttene, så er de to brødrene prisgitt hverandre.

– De er faktisk blitt mye bedre venner i løpet av disse ukene her. De har fått et sterkere bånd, sier Schjøth.

Både han og Foss har måttet svare på mange spørsmål om barnas sosiale liv etter at de tok barna ut av skolen.

– Vi er veldig bevisst at de skal være sammen med andre barn, og det er de. Den eneste forskjellen er at det må skje etter skoletid. Noe av det første vi gjorde var å sende ut melding til foreldregrupper vi er med i på Facebook.

Vi fortalte om hvorfor vi tok barna ut av skolen og ville at de skulle kjenne bakgrunnen. Vi skrev også at vi håper gutta fortsatt blir invitert i bursdager, sier Foss.

Guttene kan gå ned fra andre etasje for å starte på undervisningen, som består av null skjermbruk og PC.

Skepsisen mot stråling er den viktigste grunnen til at foreldrene har tatt de to guttene på 9 og 11 år ut av skolen.

De vet at mange er kritiske til å sette stråling i sammenheng med helseplager.

Om kritikken

– Det tror vi henger sammen med mangel på kunnskap. Noe som var situasjonen også for oss, for et knapt år siden. Dessuten tror vi at det er lett å tenke at helsemyndighetene, deriblant Statens Strålevern, ivaretar alle våre interesser og helsehensyn, og derfor følger man ikke med i timen og stiller kritiske spørsmål. Man tenker nok også at helsemyndighetene tar hensyn til hva som kommer frem av ny forskning, men der har vi dessverre blitt skuffet, sier Foss.

Hun tror folk er kritiske fordi de frykter konsekvensene det kan få hvis stråling anerkjennes som et problem.

– Det er jo ingen tvil om at trådløs teknologi har blitt en del av hverdagslivet til folk flest, og en innarbeidet rutine. Det å endre vaner er ikke nødvendigvis noe folk synes er enkelt. Og ikke minst, at strålingen er usynlig for oss, tror vi nok også kan føre til at folk ikke tenker neverdig på det. At det kan ha en negativ helseeffekt. Så er det jo også slik at det er mye som, først i ettertid, ble klassifisert som helseskadelig. Som for eksempel asbest og tobakk. Og det er jo virkelig til ettertanke, sier hun.

Direktoratet for strålevern og atomikkerhet (DSA) sier til Varden at ingen kvalitetssikret forskning har klart å sette stråling i sammenheng med de fysiske symptomene noen opplever å ha.

– Barna syntes det var litt vanskelig å venne seg av med skjerm i starten, men nå går det mye bedre. Det var en over-

HJEMMESKOLE: Julie Foss og Sondre Schjøth har tatt barna ut av skolen og underviser dem hjemme.

... av stråling. ... ble

LÆRER: Julie Foss fra Skien er utdannet lærer. Nå har hun hjemmeskole for barna.

PENN OG PAPIR: Foreldrene styrer unna mest mulig PC og skjermbruk.

TRE MÅNEDER: Hjemmeskolen skal i første omgang vare i tre måneder, før de tar en ny vurdering.

SKIEN: Julie Foss og Sondre Schjøth rundt spisebordet hjemme i Skien.

gang for oss også. Skjermbruk er blitt en godt innarbeidet vane for de fleste av oss, sier Foss.

Ble et prosjekt

La oss spole tilbake til i fjor sommer. Det var da prosessen med hjemmeskole egentlig startet. Foss var i Oslo og gikk tilfeldigvis innom Litteraturhuset. Der hørte hun et foredrag som gjorde inntrykk.

– Jeg ramlet nærmest over et foredrag holdt av Sissel Halmøy, som handlet om stråling. Det jeg hørte opprørte meg. Hun fortalte om strålenivået man tillater i Norge, og hvilke symptomer folk kan få av stråling. Det er typisk tinnitus og hodepine. Jeg tenkte umiddelbart på de plagene mine egne barn har hatt i flere år, og spesielt han yngste, sier hun, og ser mot sønnen som sitter og tegner ved bordenden.

Foss hadde mye på hjertet da hun kom hjem til Skien.

– Jeg leste meg opp, og dette ble mitt nye prosjekt. Plutselig var det mye som falt på plass, men vi trengte likevel tid på å sette oss inn i dette sier hun.

Foreldrene forteller at en av sønnene har vært plaget av piping i ørene og hodepine i flere år.

– Det begynte nok allerede i 1. klasse. Nå har jeg nesten dårlig samvittighet over at jeg ikke har tenkt på dette før. Slike plager er lette å sette i sammenheng med støy eller andre ting, men han går ikke i en spesi-

elt bråkete klasse. Han var også mye bedre da han var hjemme og i feriene, sier hun.

Nå setter hun det i sammenheng med stråling.

– I klasserommet er det mer enn 20 PC-er som er på samtidig, sier hun.

Det tok likevel flere måneder fra de først tenkte tanken til at barna ble tatt ut av skolen.

– Plagene ble verre og verre. Vi måtte gjøre noe, og jeg hadde ikke samvittighet til å la noe være uprøvd. Eldstemann har også vært plaget av hodepine og barnemigræne, sier hun.

Opplæringsplikt

Familien startet med å skru av det trådløse nettet hjemme i huset. De innskrenket også skjermbruken, og fikk etter hvert demontert smartmåleren.

På nyåret kontaktet de skolen og fikk et møte med rektor hvor de fikk forklart hvorfor de ville ta barna ut av skolen. I Norge er det opplæringsplikt, men ikke skoleplikt.

Det betyr at foreldre kan undervise barna hjemme hvis de vil, men de må være forberedt på tilsyn fra kommunen.

– Vi ble møtt på en veldig ordentlig måte, og hadde en lang og bra samtale med rektor. Vi fortalte at vi ville prøve ut dette først, for å se om det ble bedring i symptomene til guttene, sier Foss.

Nå har guttene hatt hjemmeskole i

BØKER: Guttene leser mye på hjemmeskolen.

IKKE SKJERM: – Barna syntes det var litt vanskelig å venne seg av med skjerm i starten, men nå går det mye bedre, forteller Julie Foss.

snart fem uker, og foreldrene mener å se en endring.

– Dette er vårt lille forskningsprosjekt. De siste ukene har det ikke vært klaging på vondt i hodet eller piping i ørene fra noen av dem, sier Foss.

Tobarnsmammaen er aktiv på Instagram og Tik Tok, hvor hun har fortalt om deres nye hverdag med hjemmeskole. Responsen har vært stor.

– Jeg svarte meg i hjel da jeg fortalte om dette. Mange er nysgjerrige, sier hun.

Guttene selv forteller gjerne journalisten hva som er best og verst med å ha hjemmeskole.

– Det beste er at det ikke piper i ørene eller er vondt i hodet. Det kjedeligste er at

vi ikke er sammen med venner på dagen, sier yngstemann.

– Det verste er å ikke være med venner i skoletiden. Det beste er at jeg ikke har vondt i hodet, sier storebror.

Tanken er å undervise barna hjemme i tre måneder. Deretter skal de ta en ny vurdering.

– Planen er at de skal tilbake på skolen i slutten av mai og få med seg de siste ukene før sommerferien. Så skal vi ta en ny vurdering før de starter på et nytt skoleår i august, sier Foss.

**Tekst: Lise Valbø Rønningen-
Foto: Fredrik Pedersen**